

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 82/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť T. Č., M., toho času vo výkone trestu odňatia slobody, a M. Z., M., toho času vo výkone väzby, zastúpených advokátom JUDr. V. K., M., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Martine v konaní vedenom pod ČVS: ORP-649/OVK-MT-2009, postupom Okresnej prokuratúry Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 453/09, postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. Tp/82/2009 a jeho uznesením z 9. novembra 2009, postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 13 T/84/2010 a jeho rozsudkom zo 7. decembra 2010, postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To/9/2011 a jeho rozsudkom z 9. marca 2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 47/2011 a jeho uznesením sp. zn. 5 Tdo 47/2011 z 10. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť T. Č. vedenú pod sp. zn. Rvp 48/2012 a sťažnosť M. Z. vedenú pod sp. zn. Rvp 49/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 48/2012.

2. Sťažnosť T. Č. a M. Z. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 10. januára 2012 doručené sťažnosti T. Č. a M. Z. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Martine (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-649/OVK-MT-2009 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného riaditeľstva“), postupom Okresnej prokuratúry Martin (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 453/09 (ďalej aj „napadnuté konanie okresnej prokuratúry“), postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. Tp/82/2009 a jeho uznesením z 9. novembra 2009 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“), postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 T/84/2010 a jeho rozsudkom zo 7. decembra 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To/9/2011 a jeho rozsudkom z 9. marca 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 47/2011 a jeho uznesením sp. zn. 5 Tdo 47/2011 z 10. novembra 2011 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia boli uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva z 8. novembra 2009 trestne stíhaní pre zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok... formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 172 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) o väzbe sťažovateľov, ktorej predchádzalo ich zadržanie 7. novembra 2009 a odkedy sa títo nachádzali vo výkone väzby..., v súčasnom období vo

výkone právoplatne uloženého trestu odňatia slobody. Napadnutým rozsudkom okresného súdu boli sťažovatelia uznaní za vinných z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok... formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. e) Trestného zákona, za spáchanie ktorého im vymeral trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a 8 mesiacov. Na odvolanie sťažovateľov bol napadnutým rozsudkom krajského súdu zrušený prvostupňový rozsudok a sťažovatelia boli uznaní za vinných z už uvedeného trestného činu, bol im vymeraný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov odňatia slobody, na výkon ktorého boli zaradení do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Proti tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia na ústavnom súde sťažnosť, ktorý ich podané sťažnosti svojím uznesením č. k. I. ÚS 262/2011-14 z 30. júna 2011 odmietol s poukazom na možnosť podať mimoriadny opravný prostriedok podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol sťažovateľmi podané dovolanie. V ostatnom sťažovatelia podali opätovne sťažnosť na ústavnom súde.

3. Jadrom námietok sťažovateľov proti postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdov v ich trestnej veci bolo zásadné porušenie ich práva na obhajobu, k porušeniu ktorého došlo už 7. novembra 2009 pri ich vypočutí v procesnom postavení podozrivých – zadržaných, pri ich vypočutí v procesnom postavení obvinených, pokračovalo pri ich vzatí do väzby a nebolo dostatočne konvalidované ani v ďalšom postupe okresného súdu a ostalo bez relevantného zohľadnenia aj krajským súdom v odvolacom konaní a najvyšším súdom v dovolacom konaní. Taktiež poukázali aj na zámernú nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku vyšetrovateľom Policajného zboru, ktorého práve následná rekvalifikáciu mala umožniť vyhnúť sa použitiu ustanovenia o povinnej obhajobe podľa § 37 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Svoje výhrady v podanej sťažnosti koncentrovali v podstate k namietaniu porušenia svojho práva na obhajobu, keď v podstatnom dôvodili, že *«V prípade, že mal orgán prípravného konania informácie na vznesenie obvinenia, malo to nájsť odozvu aj v právnej kvalifikácii skutku... právna kvalifikácia nie je nemennou kategóriou, ale jej zmena musí byť vyvolaná kvalitatívnymi zmenami u orgánov prípravného konania vychádzajúcimi z vykonaného dokazovania. V našom prípade bola zvolená právna kvalifikácia skutku tak, aby neboli vyčerpané znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty... Ak by nám bolo vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin, tak ako malo byť, náš postoj*

by bol odlišný. Už len zo samotného pojmu obzvlášť závažný zločin a z hroziacej trestnej sadzby by bol iný. Nebol nám poskytnutý čas na voľbu obhajcu, ani nám nebol ustanovený. Všetky tieto porušenia boli prevzaté bez ďalšieho do štádia konania pred súdom... Spôsob vydania uznesenia o vznesení obvinenia, spôsob poučovania, spôsob vykonávania dôkazov a spôsob vedenia hlavného pojednávania v našom prípade preukazujú, že boli porušené vôbec základné zásady trestného konania – zásada stíhania len zo zákonných dôvodov a zákonným spôsobom, zásada práva na spravodlivý proces, zásada zabezpečenia práva na obhajobu, zásada oficiality a legality..., vyhľadávacia zásada, zásada bezprostrednosti a zásada ústnosti, zásada zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Z trestného konania bez týchto zásad neostáva nič, čo v právnom štáte znesie označenie „lege artis“...».

4. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa v rade 1/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Okresného riaditeľstva policajného zboru v Martine v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-649/OVK-MT-2009 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 2/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Okresného riaditeľstva policajného zboru v Martine v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-649/OVK-MT-2009 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 1/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Okresnej prokuratúry Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 453/09 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 2/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Okresnej prokuratúry Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 453/09 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 1/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., ... článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Martine v konaní vedenom pod sp. zn. Tp/82/2009 a jeho uznesením zo dňa 09. 11. 2009 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 2/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu v Martine v konaní vedenom pod sp. zn. Tp/82/2009 a jeho uznesením zo dňa 09. 11. 2009 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 1/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Okresného súdu v Martine v konaní vedenom pod sp. zn. 13 T/84/2010 a jeho rozsudkom sp. zn. 13 T/84/2010-435 zo dňa 07. 12. 2010 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 2/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Okresného súdu v Martine v konaní vedenom pod sp. zn. 13 T/84/2010 a jeho rozsudkom sp. zn. 13 T/84/2010-435 zo dňa 07. 12. 2010 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 1/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To/9/2011 a jeho rozsudkom sp. zn. 2 To/9/2011-498 zo dňa 09. 03. 2011 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 2/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To/9/2011 a jeho rozsudkom sp. zn. 2 To/9/2011-498 zo dňa 09. 03. 2011 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 1/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 47/2011 a jeho uznesením sp. zn. 5 Tdo 47/2011 zo dňa 10. 11. 2011 porušené boli.

Základné práva sťažovateľa v rade 2/... zaručené článkom 17 ods. 1, ods. 2 Ústavy..., článkom 50 ods. 3, ods. 4 Ústavy..., článkom 5 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Dohovoru..., a... článkom 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c) a d) Dohovoru... postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 47/2011 a jeho uznesením sp. zn. 5 Tdo 47/2011 zo dňa 10. 11. 2011 porušené boli.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 5 Tdo 47/2011 zo dňa 10. 11. 2011 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.A

K spoločnému prerokovaniu vecí

6. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

7. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 48/2012 a sp. zn. Rvp 49/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú totožnosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť orgánov verejnej moci označených ako porušovateľov označených základných práv rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

II.B

K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-649/OVK-MT-2009, postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 453/09 a postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. Tp/82/2009 a jeho uznesením z 9. novembra 2009 a sp. zn. 13 T/84/2010 a jeho rozsudkom zo 7. decembra 2010

8. Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

9. Ústavný súd v predmetnej veci zistil, že sťažovatelia sa v podanej sťažnosti okrem iného domáhali preskúmania postupu okresného riaditeľstva v napadnutom konaní, postupom okresnej prokuratúry v napadnutom konaní a okresného súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením a rozsudkom, ktoré boli predmetom posúdenia ústavným súdom v jeho uznesení č. k. I. ÚS 262/2011-14 z 30. júna 2011, ktorým bola sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietnutá z dôvodu oneskorenosti podania sťažnosti ústavnému súdu, ako aj z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu. Teda ten istý nárok na ochranu ústavnosti uplatnili sťažovatelia aj v tomto konaní. Tvrdia, že boli porušené ich základné práva podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 a 4 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), b), c) a d) dohovoru postupom označených orgánov verejnej moci v označených/napadnutých konaniach a ich rozhodnutiami. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd by mal opätovne konať a rozhodovať vo veci, o ktorej už rozhodol vo veci sp. zn. I. ÚS 262/2011.

10. Vzhľadom na uvedené (bod 8 a 9) sťažnosť sťažovateľov v tejto časti nie je prípustná pre prekážku rozhodnutej veci podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd rozhodol o nej tak, že ju odmietol pre neprípustnosť [§ 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

II.C

K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To/9/2011 a jeho rozsudkom z 9. marca 2011 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 47/2011 a jeho uznesením z 10. novembra 2011

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť

preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

12. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie (ktorého porušenie sťažovatelia namietajú, pozn.) zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy a taktiež aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v súdnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

13. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5 Tdo 47/2011 z 10. novembra 2011 v podstatnom uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.). Dovolanie podali obvinení v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom zvoleného obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolania obvinených je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (§ 382 písm. c/) Tr. por.)

Najvyšší súd opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú taxatívne vymenované v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. a úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či námietky uvedené v dovolaní obsahovo skutočne naplňajú niektorý z dovolacích dôvodov uvedených v dovolaní.

Prvý z dovolacích dôvodov, ktorí spoločne uplatnili obaja obvinení bol dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu je popri prezumpcii neviny jedným z najdôležitejších základných práv osôb, proti ktorým sa vedie trestné konanie. Hlavným účelom tohto práva garantovaného čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je dosiahnutie spravodlivého súdneho rozhodnutia. Ide o právo, ktoré je nielen v záujme trestne stíhanej osoby a na jej prospech, ale je tiež v záujme demokratického právneho štátu, založeného na úcte k právam a slobodám človeka a občana.

Ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. por. konkretizuje základné práva obvineného, ktorý má okrem iného aj právo zvoliť si obhajcu a radíť sa s ním i počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní a v prípade, že obvinený sa nachádza vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, môže hovoriť s obhajcom aj bez prítomnosti tretej osoby. Práva vyplývajúce z citovaného ustanovenia je potrebné vykladať tak, aby každému obvinenému bol zaručený spravodlivý proces.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov Činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní však samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V posudzovanej veci obaja obvinení naplnenie tohto dovolacieho dôvodu videli v nesprávnej právnej kvalifikácii ich konania zo strany vyšetrovateľa. Na základe skutočností, ktoré boli vyšetrovateľovi známe, mal im podľa § 206 ods. 3 Tr. por. vzniesť

obvinenie pre obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., a preto od samého začiatku išlo o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. V tomto smere však dovolací súd rovnako ako odvolací žiadne pochybenie nezistil, a preto námietky obvinených nemožno akceptovať.

Je síce pravdou, že vyšetrovateľ uznesením z 8. novembra 2009 pod č. ČVS: ORP-649/OVK-MT-2009 vzniesol podľa § 206 ods. 1 Tr. por. obom obvineným obvinenie pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi spolupáchatelstvom podľa § 20, § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. Treba však pripomenúť, že uznesenie vyšetrovateľa má všetky náležitosti predpokladané ustanovením § 206 ods. 3 Tr. por. Pri vydaní tohto uznesenia totiž vychádzal najmä z výsledkov prehliadky nebytových priestorov vykonanej 7. novembra 2009, pri ktorej boli zaistené igelitové vrecúška s obsahom sušenej látky a samotný obvinený M. Z. dobrovoľne vydal ďalšie igelitové vrecúška so sušinou, ktorých obsah bol podrobený znaleckej expertíze KEU PZ v S. Predbežné výsledky expertízy mal vyšetrovateľ k dispozícii 8. novembra 2009 (viď č. l. 157-159) a boli tiež podkladom pre vznesenie obvinenia. Netreba zabúdať, že išlo o počiatočné štádium trestného konania, kedy ešte neboli známe všetky skutočnosti. Z toho dôvodu výrok uznesenia o vznesení obvinenia v popise skutku nemohol obsahovať všetky okolnosti skutkového deja, ktoré vyšli najavo až v priebehu ďalšieho dokazovania. Vyšetrovateľ preto nepochybil, keď konanie obvinených právne posúdil iba podľa ods. 1 vyššie citovaného zločinu. Na uvedený zločin zákonodarca stanovil trestnú sadzbu odňatia slobody od štyroch do desať rokov, a preto nešlo o prípad povinnej obhajoby. Zo spisu jednoznačne vyplýva, že obaja obvinení boli od samého začiatku prípravného konania riadne poučení o svojich právach, o čom svedčia i zápisnice o výsluchoch obvinených z 8. novembra 2009. Námietky obvinených, že zápisnice neobsahujú ich priame vyjadrenie o práve na obhajobu prostredníctvom obhajcu sú irelevantné. V tomto štádiu konania nešlo totiž o prípad povinnej obhajoby. Rovnako boli riadne poučení o svojich právach aj pred sudcom pre prípravné konanie. Do väzby boli obaja vzatí sudcom pre prípravné konanie po ich výsluchu dňa 9. novembra 2009. Obvineným bola v súlade so zákonom daná možnosť v lehote si zvoliť obhajcu, pretože vzatím do väzby nastal u nich dôvod povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Možnosť zvoliť si obhajcu obaja využili a poverili svojou obhajobou advokáta JUDr.

B., ktorého orgány činné v trestnom konaní od uvedeného okamihu riadne upovedomovali o všetkých úkonoch prípravného konania. Obhajca obvinených sa aj zúčastňoval vyšetrovacích úkonov a pokiaľ sa na niektorých výsluchoch svedkov v prípravnom konaní nezúčastnil, hoci bol o termíne riadne upovedomený, nemožno túto jeho neúčast' považovať za porušenie práv obvinených na obhajobu. Účasť obhajcu pri vyšetrovacích úkonoch je totiž jeho právom (§ 44 ods. 2 Tr. por.) a nie jeho povinnosťou. Trestný poriadok ani neumožňuje orgánom činným v trestnom konaní domáhať sa účasti obhajcu na úkonoch prípravného konania a nestanovuje ani možnosť sankcionovať obhajcu, prípadne možnosť zabezpečovať inými prostriedkami jeho účasť na úkonoch prípravného konania. Spôsob výkonu obhajoby zo strany obhajcu nie dôvodom na naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Obaja obvinení ako ďalší dovolací dôvod uplatňovali dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Uvedený dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané, resp. neboli vykonané zákonným spôsobom, prípadne na dôkazoch, ktoré neboli získané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmá a nemožno ju vyvodzovať na základe toho, že by sa mali inak vyhodnocovať existujúce už vykonané dôkazy. Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu obaja obvinení videli predovšetkým v tom, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal z ich výpovedí a výpovedí svedkov, ktoré boli vykonané pred vznesením obvinenia. Okrem toho poukazovali na skutočnosť, že súd vychádzal z dôkazov, ktoré boli vykonané bez prítomnosti obhajcu, hoci šlo o povinnú obhajobu, resp. poukazovali na nedostatky uznesenia o vznesení obvinenia. Z obsahu spisového materiálu a z rozhodnutia súdu prvého stupňa Najvyšší súd zistil, že skutočne súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy aj výpovede obvinených pred vznesením obvinenia. Toto pochybenie však napravil na základe odvolania obvinených súd druhého stupňa a pri svojom rozhodovaní a ustálení skutkového stavu bral do úvahy iba kontradiktórne vykonané dôkazy. Námietky obvinených v tomto smere sú preto neopodstatnené. Najvyšší súd ako už bolo vyššie uvedené nezistil žiadne pochybenia ani pokiaľ ide o právo obvinených na

obhajobu. Rovnako nezistil žiadny nátlak zo strany orgánov činných v trestnom konaní pri objasňovaní trestnej činnosti obvinených.

V tejto súvislosti Najvyšší súd pripomína, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom však obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolania obvinených T. Č. a M. Z. odmietol.».

14. Krajský súd v rozsudku sp. zn. 2 To/9/2011 z 9. marca 2011 v podstatnom argumentoval:

«Na základe podaných odvolaní krajský súd v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým obžalovaní a prokurátor podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a odôvodňovali by podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom zistil, že odvolanie obžalovaných je čiastočne dôvodné a odvolanie prokurátora je dôvodné v celom rozsahu.

Okresný súd sa pri rozhodovaní dopustil viacerých pochybení, vykonal však všetky dostupné dôkazy a na základe tej skutočnosti mohol dovolací súd rozhodnúť vo veci s konečnou platnosťou.

Výrok o vine:

Obhajoba v doplnení dôvodov odvolania kvalifikovane namietala čítanie zápisníc obžalovaných v postavení zadržaných podozrivých.

Treba konštatovať, že vo vzťahu k výroku o vine okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z nezákonného dôkazu. Takýmto dôkazom sú výsluchy obžalovaných, ktorí boli vypočutí ako zadržaní podozriví (ide o výsluchy z č. l. 63 u obžalovaného T. Č. a z č. l. 72 u obžalovaného M. Z.). Takýto dôkaz po vznesení obvinenia v konaní pred súdom nie je možné použiť.

Obžalovaní sa následne vo svojich výpovediach priznali ku skutku s tým, že obžalovaný T. Č. dňa 8. 11. 2009 uviedol, že k tomu, čo sa mu kladie za vinu, sa priznáva a svoj skutok ľutuje. Obdobne obžalovaný M. Z. vo svojej výpovedi zo dňa 8. 11. 2009 uviedol, že sa opätovne priznáva, to, čo je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia je pravda, marihuanu predával preto, lebo nemal prácu, a teda žiadny príjem. T. Č. to už robil predtým, je mu to ľúto. Drogy predával on sám asi od apríla 2009. Ide teda o všeobecné priznanie, následne obžalovaný T. Č. pri výsluchu dňa 9. 12. 2009 opakovane uviedol, že sa v plnom rozsahu priznal, skutok oľutoval, k tomu nechce už nič uviesť. Obdobne obžalovaný M. Z. vo svojej výpovedi zo dňa 9. 12. 2009 urobil všeobecné priznanie. Viac k veci obžalovaní v prípravnom konaní nevy povedali. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že dňa 15. 12. 2009 bol obhajca, ktorého obžalovaní mali, upovedomený o výsluchoch všetkých svedkov zo dňa 22. 12. 2009.

Je potrebné uviesť tiež to, že vo veci bolo vypočutých niekoľko svedkov, niektorí svedkovia boli vypočutí pred vznesením obvinenia obvineným, avšak následne ich výpovede boli zopakované aj po vznesení obvinenia. Za podstatné odvolací súd považoval výpovede svedkov M. M., M. V., P. K., M. H. a M. H.. Pokiaľ boli vypočutí svedkovia M. B., A. N., M. M., M. M., J. V., P. P., I. G. a J. K., z týchto svedeckých výpovedí nevyplývali absolútne žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na vinu či nevinu obžalovaných.

Svedok M. M. vypovedal pred vznesením obvinenia, pričom jeho výpoveď bola zopakovaná aj za prítomnosti obhajcu po vznesení obvinenia. Vtedy zotrval na tej skutočnosti, že chodieval k obžalovaným, doniesol im nejaké jedlo, niečo na pitie alebo si tam išiel posedieť a za to, že im občas pomohol, dostal možnosť s nimi zapáliť si trávu. Z. väčšinou mu dal nejakú šišku s tým, že si ju má naplniť do bongu alebo zobrať so sebou. Bolo to vlastne ako odmena za to, že nebral od nich peniaze za jedlo a on im potom neplatil za marihuanu. Raz alebo dvakrát mu dal Z. sáčok, nebol plný, bolo toho možno na jednu alebo dve cigarety. Túto trávu užil pre vlastnú potrebu. Bola to odmena od Z.

Svedok M. V. obdobne bol najskôr vypočutý pred vznesením obvinenia a následne bola jeho výpoveď zopakovaná s tým, že uviedol, že kúpil marihuanu od Z. tesne pred zásahom polície, pričom chodieval tiež z času na čas od Z. kúpiť nejaký sáčok s trávou, nevedel uviesť koľkokrát to bolo do mesiaca, mohlo to byť raz-dvakrát do týždňa, väčšinou kupoval od Z. po 10,- Eur celý sáčok, taký, aký bol aj u neho nájdený. Chodieval tam a vtedy sa fajčila marihuana, nie však pravidelne.

Z výpovede svedka P. K. vyplýva, že pozná aj M. Z. aj T. Č., obidvoch pozná kvôli tomu lebo vie, že predávajú trávu. Niekoľkokrát aj prišiel k Z., kde majú títo dvaja skúšobňu, zavolať na telefón Z., dal mu 5,- Eur a Z. mu dal cez plot sáčok s polovičným obsahom a odišiel preč. Chodieval za nimi asi dvakrát do mesiaca, a to po dobu asi jedného roka. Na sídlisku, kde svedok býva, bolo všeobecne známe, že Z. predáva trávu. Telefónne číslo na Z. mu dal kamarát a vtedy sa dozvedel, že trávu predáva.

Svedok M. H. rovnako v prípravnom konaní uviedol, že videl Z. aj Č. ako užívajú marihuanu a fajčia, marihuanu fajčili aj ostatní chalani, čo tam chodili, videl aj Z. ako si občas cez telefón dohaduje, že donesie niečo von, nebavili sa konkrétne o trávě do telefónu, ale vždy predtým vybral niečo zo šuplíka alebo zo skrine a odišiel von. Po chvíli sa vrátil, je možné, že videl tam nejakú nachystanú drogu, bola to nejaká krabička a s touto chodil vonku. Niekedy možno na jar 2009 chalani s takýmto niečím začali, teda doniesli do štúdia trávu a odvtedy sa tam začalo takéto užívanie.

Svedok M. H. rovnako v prípravnom konaní uviedol, že od známeho niekedy v auguste 2009 sa dozvedel, že M. Z. predáva marihuanu.

Všetci svedkovia, ktorých výpovede boli vyššie uvedené, na hlavnom pojednávaní zmenili výpoveď tvrdiac, že v prípravnom konaní boli k takýmto výpovediam donútení príslušníkmi polície. Odvolací súd nezistil dôvody, či skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že svedkovia boli k výpovedi nejakým spôsobom donútení, nevyplýva to z výpovedí príslušníkov polície, ktorí boli okresným súdom vypočutí a odvolací súd navyše poukazuje na skutočnosť, že všetky výsluchy svedkov boli učené v prítomnosti obhajcu, pričom neboli zistené pochybné okolnosti predmetných výsluchov.

Odvolací súd hodnotil výpovede týchto svedkov, teda či možno tieto výpovede považovať za zákonné, pričom dospel k záveru, že výpovede svedkov, ktorí boli vypočutí v prípravnom konaní, zákonné sú. Ako vyplýva zo stanoviska trestnoprávneho kolégia

Najvyššieho súdu SR sp. zn. 30/2001 (Rt) Tpj 63/2009 obžaloba v trestnej veci môže byť opretá o výpovede svedkov a iné dôkazy vykonané pred vydaním uznesenia o vznesení obvinenia, prípadne pred oznámením uznesenia o vznesení obvinenia, ak k ich vykonaniu došlo po začatí trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Tr. por. Ak je ale výpoveď svedka jediným usvedčujúcim dôkazom alebo vo významnej miere rozhodujúcim dôkazom, o ktorý chce prokurátor ako nositeľ dôkazného bremena v konaní pred súdom oprieť obžalobu, je nevyhnutné takéhoto svedka vypočuť až po vznesení obvinenia (alebo svedka vypočutého pred týmto úkonom znovu vypočuť), a tak zachovať právo obvineného na obhajobu (právo na kontradiktórny postup).

V danej veci svedkovia boli opakovane vypočutí po vznesení obvinenia, pričom odvolací súd vo vyššie uvedených výpovediach poukázal práve na skutočnosti, ktoré vyplývajú z výpovedí svedkov po vznesení obvinenia.

Obžaloba rovnako ako okresný súd do skutkovej vety obžaloby zahrnul skutočnosti, ktoré vyplývali len z výpovede M. Z. pred vznesením obvinenia. Tieto skutočnosti pozostávajúce v tom, že obžalovaný T. Č. kúpil drogu od predajcov v okrese Ž. a M. v množstve najmenej 30-50 g týždenne, následne omamnú latku na digitálnej váhe dávkovali a cenu dávky určili na 10,- Eur a v tomto množstve predávali najmenej 20 dávok týždenne, neboli preukázané žiadnym iným dôkazom. Odvolací súd preto po doplnení dokazovania upravil skutkovú vetu tak, aby bola v súlade s vykonanými dôkazmi. Z vyššie uvedených dôkazov pritom vyplynulo, že obžalovaní po vzájomnej dohode predávali a vymieňali omamnú látku obsahujúcu kanabinol, kanabidiol, tetrahydrokanabinol a z dokazovania tiež vyplýva, že tak učinili na viacerých osobách, čím sa rozumejú viac ako tri osoby.

Vina obžalovaných, tak ako bola ustálená rozsudkom okresného súdu, je podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne preukázateľne dokázaná, pričom v tejto súvislosti okresný súd zrejme nedopatrením uviedol do výrokovej časti rozsudku ustanovenie § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. e) Tr. zák. a aj keď v písomnom vyhotovení odôvodnil rozsudok v zmysle ustanovenia § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák. Výpovede svedkov potvrdzujú, že obžalovaní predávali drogy viacerým osobám, preto naplnili zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu tak, ako vyplýva z výrokovej časti rozsudku.

V súvislosti s výrokom o vine obhajoba namietala, že v zápisnici o vykonaní prehliadky nebytových priestorov nie je uvedené, že bola zaistená marihuana a v akom

konkrétnom množstve. S touto námietkou sa odvolací súd nestotožnil, nakoľko zápisnica obsahuje údaj o zaistení látok rastlinného pôvodu a ďalším skúmaním a dokazovaním sa zistilo, že ide o marihuanu a aké je jej množstvo. Takýto postup plne korešponduje s ustanoveniami Trestného poriadku, pričom ide o správny a zákonný postup.

Pokiaľ obhajoba namietala porušenie práva na obhajobu v prípravnom konaní, odvolací súd nezistil žiadne pochybenie ani v tomto smere, od momentu, keď ex lége vznikol dôvod povinnej obhajoby, obžalovaní mali obhajcu, ktorý bol riadne upovedomený o výsluchoch v prípravnom konaní, pričom obžalovaní v prípravnom konaní pri žiadnom z úkonov nenamietali spôsob obhajoby.»

15. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok

porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

16. Argumentácia sťažovateľov sa koncentrovala (bod 3) na tvrdenia o tom, že *„Nebol nám poskytnutý čas na voľbu obhajcu, ani nám nebol ustanovený. Všetky tieto porušenia boli prevzaté bez ďalšieho do štádia konania pred súdom... Je podstatnou chybou konania... ak súd opiera svoje skutkové zistenia a právne závery o dôkazy, ktoré na hlavnom pojednávaní neboli vykonané alebo už v prípravnom konaní neboli vykonané zákonom predpísaným spôsobom a ich procesné nedostatky pred súdom neboli sanované.“*. V tejto súvislosti ústavný súd predovšetkým konštatuje, že nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľov, pričom nezistil, že by napádané rozhodnutia najvyššieho súdu a krajského súdu boli svojvoľné a že by tak zasahovali do práva sťažovateľov podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery ani najvyššieho súdu a ani krajského súdu považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené.

17. Po oboznámení sa s obsahom napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu a krajského súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd a krajský súd konali v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretovali a aplikovali, a ich úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení sú obidva napadnuté rozhodnutia aj náležite odôvodnené. Obidva súdy vo svojich napadnutých rozhodnutiach pre rozhodnutie v merite trestnej veci sťažovateľov právne vyčerpávajúcim a ústavne súladným spôsobom reflektovali na ich vznesené námietky, nimi vytknuté vady prípravného konania vrátane postupu súdov, s ktorými sa primerane vysporiadali, pričom

neopomenuli vo svojich rozhodnutiach aj zdôvodniť, prečo ich považovali za konvalidované, resp. neopomenuli zdôvodniť, ako a prečo sa s nimi vysporiadali.

18. V súvislosti so sťažovateľmi deklarovanej nespokojnosti s rozhodnutím najvyššieho súdu a rozhodnutím krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutými rozhodnutiami ani najvyššieho súdu, ani krajského súdu a namietaným porušením označeného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

19. V nadväznosti na sťažovateľmi namietané porušenie práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ich sťažností dospel k záveru, že podľa platnej právnej úpravy trestného konania sťažovatelia ako obvinení v prípravnom konaní, tak aj ako obžalovaní v rámci prerokovania ich vecí pred súdom pri uplatnení svojho práva na obhajobu mali možnosť právne účinným spôsobom namietiť jeho porušenie označeným postupom orgánov činných v trestnom konaní v štádiu prípravného konania a odobreného aj postupom súdov rozhodujúcich v ich trestnej veci. Okresný súd Martin, ktorý bol oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľov v prvom stupni, tak aj krajský súd ako súd odvolací, ktorý rozhodoval o podanom opravnom prostriedku, a najvyšší súd ako súd dovolací boli súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci bolo posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní (obdobne napr. III. ÚS 75/05, III. ÚS 109/05 alebo II. ÚS 294/06).

20. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej trestné konanie predstavuje od svojho začiatku až po koniec organický celok, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizáciou garancií na ochranu práv a slobôd zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov môžu a majú naprávať, resp. korigovať prípadné predchádzajúce pochybenia týkajúce sa aj porušenia základných práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

21. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovatelia mali v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na ochranu svojho práva na obhajobu, ktoré mohli uplatniť, resp. uplatnili pri opakovaní dokazovania pred prvostupňovým súdom, ako aj počas prípravného konania opakovaním úkonov za prítomnosti obhajcu. Krajský súd vo svojom napadnutom rozhodnutí práve v súvislosti s námietkami sťažovateľov týkajúcimi sa porušenia ich práva na obhajobu výslovne dôvodil, že *„Odvolací súd nezistil dôvody, či skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že svedkovia boli k výpovedi nejakým spôsobom donútení, nevyplýva to z výpovedí príslušníkov polície, ktorí boli okresným súdom vypočutí a odvolací súd navyiac poukazuje na skutočnosť, že všetky výsluchy svedkov boli učené v prítomnosti obhajcu, pričom neboli zistené pochybné okolnosti predmetných výsluchov.*

Odvolací súd hodnotil výpovede... svedkov, teda či možno tieto výpovede považovať za zákonné, pričom dospel k záveru, že výpovede svedkov, ktorí boli vypočutí v prípravnom konaní, zákonné sú.

Pokiaľ obhajoba namietala porušenie práva na obhajobu v prípravnom konaní, odvolací súd nezistil žiadne pochybenie ani v tomto smere, od momentu, keď ex lége vznikol dôvod povinnej obhajoby, obžalovaní mali obhajcu, ktorý bol riadne upovedomený o výsluchoch v prípravnom konaní, pričom obžalovaní v prípravnom konaní pri žiadnom z úkonov nenamietali spôsob obhajoby.“ Z uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľov je aj v časti namietajúcej porušenie svojho práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru zjavne neopodstatnená.

22. *Sťažovatelia v podanej sťažnosti namietali porušenie aj ďalších svojich základných práv, a to podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 4 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 písm.*

a), b) a d) dohovoru, pričom svoju argumentáciu koncentrovali výlučne na porušenie svojho práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru s námietkou nedostatočného vysporiadania sa s nastolenými výhradami v ich trestnej veci konajúcimi súdmi (bod 3 a 16). Vo vzťahu k týmto uvedeným právam, ktorých porušenie namietali, neposkytli ústavnému súdu žiadnu takú svoju argumentáciu, z ktorej by vyplynulo, v čom porušenie týchto základných práv nachádzajú, resp. od čoho porušenie týchto práv odvíjajú, a ktorá by mohla byť východiskom ústavnoprávneho posúdenia ich argumentov ústavným súdom. Z argumentácie sťažovateľov v podanej sťažnosti ústavný súd len nepriamo vyvodil, že od porušenia svojho práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, s ktorým sa v ich trestnej veci konajúce súdy nemali relevantným spôsobom vysporiadať (čím sa mali dopustiť aj porušenia ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.), sťažovatelia odvodzujú aj porušenie už uvedených základných práv, resp. že medzi porušením ich práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, ktoré aj podrobne v podanej sťažnosti rozvádzajú, a porušením ďalších nimi označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru nachádzajú príčinnú súvislosť. Vzhľadom na skutočnosť, že po ústavnom prieskume napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu ústavný súd nezistil sťažovateľmi namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to aj v jeho spojitosti s právom na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, keď sa súdy v napadnutých rozhodnutiach ústavne súladným spôsobom vysporiadali s obhajobnými argumentmi sťažovateľov a porušenie už označených ďalších práv sťažovatelia videli v príčinnej súvislosti s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj nimi podaná sťažnosť v časti namietajúcej porušenie ďalších v petite uvedených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorum zjavne neopodstatnená.

III.

23. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok v nej uvedených. Zároveň stratilo opodstatnenie zaoberať sa

ďalšími návrhmi sťažovateľov na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2012